

מכון ון ליר בירושלים גאה להכריז על הפרויקטים שנבחרו להשתתף בחממה האינטלקטואלית לפיתוח יצירה תיעודית בשנת 2021

בנושא

ישראל במזרח התיכון ויחסי יהודים-פלסטינים בישראל ובשטחים

החממה האינטלקטואלית לפיתוח יצירה תיעודית במכון ון ליר בירושלים, בשיתוף הפורום הדוקומנטרי בישראל וסינמטק ירושלים, היא מסגרת לחשיבה ולביקורת על היצירה התיעודית בהקשריה האינטלקטואליים, החברתיים והתרבותיים. החממה משמשת כר נרחב לפיתוח רעיונות ולשיתוף פעולה בין יוצרים לחוקרים. היא מעניקה ליוצרים הזדמנות להעמקה מחקרית שעשויה לשמש בסיס לעבודתם הקולנועית, מתוך דיאלוג עם מיטב החוקרים העוסקים בתחומי יצירתם. היצירות שיפותחו בעקבות ההשתתפות בחממה יזכו בעומק אינטלקטואלי ובתנופה יצירתית, באופן שיש בו כדי להעשיר את היצירה התיעודית בישראל.

הפרויקטים הנבחרים (לפי סדר אלפביתי)

אגודות בעם

בימוי: טל מיכאל ודוד אופק; הפקה: רוני מנור ושגית שלום
סיפור עלייתן והתנסותן של "אגודות הכפרים", מיזם שהוקם בסוף שנות השבעים בעידוד בכירים בממשל הצבאי במטרה ליצור הנהגה פלסטינית חלופית, נוחה ומאפשרת לישראל ופורק במחצית הראשונה של שנות השמונים.

ג'ול: 100% יהודי 100% פלסטיני

אסנת טרבלסי, אנה סומרשף

סיפור חייו של ג'וליאנו מר חמיס, שאתגר בגופו ובעצם קיומו את הזהות היהודית ואת הזהות הפלסטינית גם יחד. הסרט מלווה את ג'וליאנו מילדותו בנצרת, דרך שנותיו ברוסיה ובצ'כיה, ועד חזרתו לחיפה; משירותו הצבאי הקצר, דרך תקופת הפטריות בפיליפינים, מופעי הרחוב הפרובוקטיביים וקריירת משחק מלאת תהפוכות - ועד לשנותיו בג'נין והקמת התיאטרון שם. בתוך כך מגולל הסרט את סיפור ההורות המאוחרת והמוות הפתאומי.

הדרך שלא נבחרה

מאיה דה פריס, יעל פרלוב

הסרט מציג את קורותיו של מאבק בין שתי אסכולות פוליטיות יריבות שעיצב את דרכה של מדינת ישראל עם הקמתה: האסכולה המתונה, שבראשה עמד משה שרת, והאסכולה האקטיביסטית - שניצחה לבסוף - בראשות דוד בן-גוריון. בתוך כך משתקף בסרט - מבעד ליומנים האישיים שכתב שרת במשך ארבע שנים (1953-1957) ובשיחות עם בני משפחה ואחרים - עולמו הרגשי והנפשי של שרת.

המושל

בימוי: דנאל אל-פלג; הפקה: יואב רועה

סבי, צבי אל-פלג, שימש מושל צבאי בכמה גזרות. מבעד לדמותו מתאר הסרט את תקופת הממשל הצבאי בארץ.

המכשול

עזרי קידר, רז חזון

בחלוף שנות דור מאז הקמת חומת הפרדה בין ישראל לגדה המערבית, הסרט בוחן את השפעותיה על המציאות החברתית, הכלכלית, הגיאוגרפית, הביטחונית, המשפטית, הסביבתית והאנושית בארץ ישראל.

הקונפדרציה: איך זה קרה

תמר ירום

מנקודת זמן בעתיד שבה קיימת קונפדרציית ישראל-פלסטין, דמויות בולטות בדרך לכינון הקונפדרציה מביטות אחורה ומספרות איך זה קרה. לשם כך הן נעזרות גם ב"חומרי ארכיון" מהשנים 2016-2018, שבהם מתועדת קבוצה ישראלית-פלסטינית שזרעה את זרעי המהפכה התודעתית שהייתה הכרחית לכינון הקונפדרציה.

התזמורת الفرقة الموسيقية

בימוי: עופר פנחסוב; תחקיר: דודי פטימר

רקוויאם מרגש לדור האמנים-כוכבים הראשון של יהודים ממדינות ערב, דור שהשאיר מאחור הצלחה ועושר כדי לעלות לארץ, ונתקל בקשיים, בדלות ובהתעלמות. בתוך כך, הסרט מגולל את סיפורן של תחנת קול ישראל בערבית ושל תזמורת "המדזכאים" שלה שחוללה מהפכה ושינתה את פניה של התרבות הישראלית. בתמיכת יס דוקו.

חיים בצל המוות

בילאל יוסף

בחוודש הראשון של שנת 2021 נרצחו עשרה אנשים בחברה הערבית בישראל. אחד בכל יומיים. בשנה החולפת, שנת 2020, נרצחו 111 ערבים, שיא של כל הזמנים ויותר מפי שניים ממספר הנרצחים בציבור היהודי. הסדרה מלווה את מסע החיפוש שלי אחר בית במקום בטוח; וחושפת את המציאות המדאיגה שבה חיה החברה הערבית בישראל ואת אוזלת ידה של המדינה בטיפול בה.

למי שייך העבר?

מיכל אביעד

האם אפשר לפרק את ההיררכיה הלאומית, האירופוצנטרית והפטריוארכלית של המפעל הארכיאולוגי-תיירותי הישראלי? האם נוכל להתבונן בעיניים חדשות בתרבויות העבר העשירות ששרידיהן נמצאים מתחת ומעל לאדמת ישראל/פלסטין?

לפגוש גיבורי-על

איהאב ג'דאללה, שאדי חביב אללה

הסרט סובב סביב דמויותיהם של עבד וסעיד, חירשים-אילמים מהכפר עין מְהַל עין מְהַל. השניים, מודרים מהחברה בשל מוגבלותם, פיתחו כישורי משחק ומופע בהשפעת עולם ההיאבקות האמריקני, שהובילו להתפתחויות ולתהפוכות בחייהם.

עֵשׂו (עבודה שלישית בטריולוגיית האבות)

נירה פרג

העבודה בוחנת את הקשר בין המציאות העכשווית בגדה המערבית לבין מיתוסים דתיים ולאומיים, כפי שהוא מתבטא סביב מערת המכפלה בחברון. במהלך רשמוני, היצירה מתחקה על תולדותיה של גלויה משנת 1977 שבה מופיעה דמות פלסטיני האוחז בגמל בפתח חנות המזכרות של יהודי חברון. כמו עֵשׂו, הדמות עצמה נשמטה לא רק מהנרטיב ההיסטורי של המקום אלא גם מהתנהלותו מאז. העבודה מבקשת לבחון את קורותיו של המקום בעקבות ההשמטה, ולהעניק לפלסטיני שם, היסטוריה ותולדות.